

ефективне вирішення вказаної проблеми в системі естетико-виховної діяльності педагогічного коледжу.

Список використаних джерел:

1. Тянько Т.П. Формування духовних цінностей студентської молоді засобами українського народного мистецтва / Т.П. Тянько // Час мистецької освіти: Збірник наукових праць I Міжнародної науково-практичної конференції 11-12 квітня 2013 р. – Харків, 2013. – С. 26-35.
2. Слятіна І.О. Теорія і практика музично-виконавської діяльності / І.О. Слятіна, Ю.А. Шевченко. – Херсон, 2014. – 196 с.
3. Естетичне виховання учнів засобами етнохудожньої творчості: методичний посібник / За ред. В.Г. Бутенка. – Херсон, 2012. – 148 с.
4. Естетичний досвід вчителя: теорія і практика: монографія / За ред. В.Г. Бутенка. – Херсон, 1997. – 214 с.

УДК 378.147

Р. М. Горбатюк

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті зроблено спробу розробити педагогічну систему, яка дозволила б здійснювати підготовку фахівців інноваційного типу в галузі комп'ютерних технологій. В основу такої підготовки покладено модель, яка передбачає: пріоритетні цілі, орієнтовані на досягнення високого рівня професіоналізму; принципи, зміст, спрямовані на засвоєння складових інженерно-педагогічної підготовки; інтегровані фахові знання, уміння і навички, що формуються як симбіоз психолого-педагогічних і спеціальних (комп'ютерних) знань і вмінь; педагогічні умови, що забезпечують ефективність реалізації професійної спрямованості інженерно-педагогічної діяльності; методи, форми, засоби, способи контролю та корекції, і результат, який характеризує досягнуті зміни відповідно до поставлених цілей.

Ключові слова: педагогічна система, модель, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційні технології, педагогічні умови, принципи, зміст.

Gorbatyuk R. M. Professional training of specialists in the field of computer technology

This paper attempts to develop a teaching system that would train specialists innovation type in the computer field. The basis of this training is laid a model, which provides: priority objectives focused on achieving a high level of professionalism; principles, content, aimed at acquiring components engineering and teacher training; integrated professional knowledge and skills, which are formed as a symbiosis of psycho-pedagogical and special (computer) knowledge and skills; pedagogical conditions, that ensure the efficiency of the engineering professional orientation and educational activities; methods, forms, tools, methods of control and correction, and the result, which characterizes the change achieved in accordance with the goals. The success of the operation model of teacher professional training in computer technology defined organizational, psychological, pedagogical and methodological terms. In the process of pedagogical system used competence approach and selected components of professional competence of specialists in computer technology: motivation, personality, cognitive and operational. Each component included in core competencies expert in computer technology. To determine the efficiency of the developed model established levels of professional competence: reconstructive, productive and creative. Simulated educational system of professional training in computer technology-based information and communication technologies is seen as an effective instrument of formation specialist innovative type.

Key words: educational system, model information and communication technology, information technology, pedagogical conditions, principles, content.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Домінуючою тенденцією сучасного суспільства є розвиток інноваційних процесів в освіті [1]. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), створення ринку освітніх послуг та його науково-методичного забезпечення, інтеграція вітчизняної освіти до європейського та світового освітніх просторів покладено в основу розробки критеріїв діяльності вищих навчальних закладів інноваційного типу держави в межах Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті [2]. Ці положення націлюють працівників освіти та науковців на пошуки нових шляхів для реалізації освітніх, виховних і розвивальних цілей ВНЗ. Тому для підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій у навчальному процесі потрібно використовувати ІКТ, які б забезпечували високий рівень їх підготовки. Це актуалізує проблему підготовки кваліфікованих кадрів, здатних ефективно вирішувати професійні завдання в сучасному інформаційному просторі, і вимагає постійного оновлення системи підготовки фахівців у вищій школі [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців досить широко висвітлені в психолого-педагогічних дослідженнях сучасних науковців з питань удосконалення професійної підготовки студентів (І. Богданова, П. Гусак, В. Вихрущ, О. Дубасенюк, М. Сметанський); цілісності педагогічного процесу (О. Абдулліна, В. Бондар, В. Краєвський, І. Лернер); теорії психолого-педагогічної підготовки (Г. Балл, О. Леонтьєв, Н. Талізана); положень інтенсифікації навчального процесу (Ю. Бабанський, Т. Ільїна, В. Ляудіс, П. Підкасистий). Низку наукових праць присвячено: обґрунтуванню

професійної діяльності інженера-педагога (В. Баталов, О. Ганопольський, Е. Зеєр, О. Коваленко, А. Сейтешев); проблемі застосування інформаційних технологій у навчальному процесі (А. Ашерев, Т. Богданова, Б. Гершунський, Д. Чернилевський); методичним аспектам інформатизації освіти (В. Биков, М. Жалдак, Н. Морзе, Ю. Рамський, Ю. Триус, О. Щербак).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Серед розглянутих праць дослідників недостатньо робіт присвячених питанням підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій до професійної діяльності в умовах педагогічного університету засобами ІКТ. Усе це доводить актуальність розробки педагогічної системи професійної підготовки сучасних спеціалістів з вищою освітою.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є розробка педагогічної системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій в умовах педагогічного університету.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна підготовка фахівців вимагає переосмислення цілей, завдань, змісту і методів педагогічного процесу відповідно з новими проблемами та перспективами суспільного розвитку. Одержання вищими навчальними закладами автономності, зумовлює потребу розроблення сучасних стандартів, які б відображали основні вимоги до сукупності якостей випускника, а також засобів їх досягнення. Система професійної підготовки студентів має стати фундаментом для цього [4].

За нашим баченням, система професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій дозволяє забезпечити подвійну спеціалізацію: педагогічну та інженерну (комп'ютерну). Такі фахівці, з одного боку, повинні володіти навичками створення і використання

різноманітних ІКТ в управлінській сфері та у сфері навчання, а з іншого боку, здатні розширити свої знання і передати їх учням професійно-технічних училищ, студентам вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації тощо [5]. Ці положення є обов'язковими для забезпечення цілеспрямованості системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій, її адаптивних можливостей щодо різних сфер діяльності та посадових функцій таких фахівців, вірогідності прогнозування розвитку виробництва і діяльності.

Для вирішення цієї проблеми зроблено спробу змодельовувати таку педагогічну систему, яка дозволила б з урахуванням сучасних реалій здійснювати підготовку фахівців в галузі комп'ютерних технологій інноваційного типу в галузі професійної освіти.

Системотвірною характеристикою будь-якої діяльності є її ціль. Основною метою професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій є створення педагогічної системи, заснованої на ІКТ нового типу. Досягненню цієї мети підпорядковані всі компоненти моделі педагогічної системи підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій.

Модель педагогічної системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій передбачає: пріоритетні цілі, які орієнтовані на досягнення високого рівня професіоналізму майбутнього фахівця; принципи, зміст, спрямовані на засвоєння складових інженерно-педагогічної підготовки; інтегровані фахові знання, уміння і навички, що формуються як симбіоз психолого-педагогічних і спеціальних (комп'ютерних) знань і вмінь; педагогічні умови, які забезпечують ефективність реалізації професійної спрямованості інженерно-педагогічної діяльності; методи, форми, засоби, способи контролю та корекції, і результат, який характеризує досягнуті зміни відповідно до поставлених цілей.

Слід відзначити, що під час побудови моделі ми використовували синергетичний підхід, який розкриває принципи розвитку систем, що самоорганізуються [6]. Положення синергетичного підходу ми розглядаємо як методологічні засади для розкриття сутності процесу професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій, його опису та оцінки за допомогою методів математичної статистики в педагогічному експерименті. Саме відкритою, нелінійною, що складається з багатьох об'єктів із складними взаємопереходами, віддаленою від рівноваги, такою що володіє явними ознаками самоорганізації, самодобудовування системою, є розроблена нами модель.

Це дало нам підстави стверджувати, що провідним принципом має бути відвертість модельованої системи. Зовнішня відвертість забезпечується гнучким реагуванням на швидко змінну соціально-педагогічну ситуацію, прагненням відчувати соціальне замовлення. Внутрішня відвертість пов'язана з прагненням для кожного студента індивідуальну траєкторію розвитку з урахуванням його психологічних особливостей, здібностей і схильностей.

Окрім синергетичного підходу ми акцентували увагу на системному підході. Він розглядається нами, як один із найважливіших шляхів підвищення ефективності навчально-виховної роботи у педагогічному університеті під час підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій і є методологічною основою модернізації системи професійної освіти на основі ІКТ. Такий підхід дозволяє цілеспрямовано формувати професійну спрямованість і на її основі професійно значущі особистісні якості майбутніх фахівців в галузі комп'ютерних технологій, необхідні психолого-педагогічні знання, вміння і навички, направлені на реалізацію ІКТ [7].

Системний підхід забезпечує цілісність навчально-виховного процесу, сприяє його оптимізації і дозволяє розглядати процес професійної підготовки фахівців в галузі

комп'ютерних технологій як єдину систему з внутрішніми зв'язками.

Для успішного функціонування моделі педагогічної системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій на основі ІКТ визначено умови, до яких належать організаційні, психологічні, педагогічні та методичні.

До організаційних умов (перша група) функціонування удосконаленої педагогічної системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій на основі ІКТ ми відносимо:

1. Здійснення постійного взаємозв'язку з освітнім комплексом для вдосконалення професійної підготовки фахівців напряму «Професійна освіта. Комп'ютерні технології».

2. Гнучке реагування на вимоги до фахівців напряму підготовки «Професійна освіта. Комп'ютерні технології» з боку соціуму (відстежування соціального замовлення).

3. Розробка і вдосконалення освітнього стандарту для професійної освіти, навчального плану за напрямом підготовки 6.010100 «Професійна освіта. Комп'ютерні технології» відповідно до змінних вимог, що пред'являються фахівцям в галузі комп'ютерних технологій.

4. Уведення в освітньо-професійну програму базових курсів загальнопрофесійної, гуманітарної і природничонаукової підготовки відомостей, на формування науково-педагогічного й інноваційного мислення.

5. Уведення в зміст курсів загальнопрофесійних і фахових дисциплін матеріалу, на формування у майбутніх фахівців в галузі комп'ютерних технологій знань, умінь і навичок організації інноваційної діяльності в галузі професійної освіти.

6. Розробка і впровадження елективних курсів, спрямованих на ознайомлення студентів з ІКТ в галузі інженерно-педагогічної освіти і формування професійних умінь їх реалізації.

7. Організація педагогічної і виробничої практики в освітніх установах і на виробництві. Основними принципами організації таких практик студентів є єдність теорії і практики; педагогічна рефлексія; професійна доцільність; культуродоцільність; гуманізація і демократизація.

8. Створення умов для формування інформаційного освітнього середовища ВНЗ: підвищення кваліфікації викладачів, постійний обмін педагогічним досвідом; проведення круглих столів з метою ознайомлення викладачів з ІКТ в галузі професійної освіти, а також з ІКТ організації навчально-виховного процесу в умовах вищої школи; використання інформаційних освітніх технологій у навчально-виховному процесі, які сприяють формуванню фахівця інноваційного типу.

9. Організація олімпіад з професійно-орієнтованих дисциплін для апробації ІКТ.

10. Удосконалення науково-дослідної роботи студентів і планування нових її напрямів, пов'язаних із вивченням і впровадженням ІКТ в освітню практику.

До другої групи ввійшли психологічні умови, що сприяють формуванню у студентів: готовності реалізувати ІКТ в майбутній професійній діяльності; мотиваційно-ціннісного відношення до майбутньої професійної діяльності; активної життєвої позиції; професійно значущих особистісних якостей.

Для вирішення поставлених завдань необхідно створити в студентських групах психологічно комфортну атмосферу, яка забезпечить підвищення інноваційного потенціалу кожного студента: використання на заняттях ІКТ, що сприяють активній участі студентів у навчальному процесі; створення мотивації успіху; створення атмосфери співпереживання і співпраці; організація спільної творчої діяльності в процесі освоєння ІКТ; створення позитивної емоційної обстановки на заняттях.

Методичні умови моделі (третя група) представлені системою дидактичних засобів – традиційних та інформаційних. Значна увага приділяється використанню ІКТ у навчально-виховному процесі. Це забезпечує формування інформаційної культури майбутніх фахівців в галузі комп'ютерних технологій.

Четверта група детермінант утворена педагогічними умовами. У нашому розумінні вони виражаються в практичній реалізації сучасних принципів організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Усе це дає нам підстави стверджувати, що лише за комплексної практичної реалізації виділених умов можна вирішити проблему підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій інноваційного типу.

У процесі організації педагогічної системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій інноваційного типу ми використовували компетентнісний підхід [8]. Серед основних компонентів професійної компетентності фахівців в галузі комп'ютерних технологій виділено: мотиваційний, особистісний, когнітивний та операційний.

У кожен компонент включені окремі компетенції, які ми розглядаємо як ключові компетенції фахівця в галузі комп'ютерних технологій. До мотиваційного компоненту увійшли такі компетенції: сформованість науково-педагогічного мислення; сформованість інноваційного мислення; готовність реалізовувати інформаційні технології.

Особистісний компонент представлено: сформованою потребою в безперервній освіті, самоосвіті і самовдосконаленні; здатністю до мобілізації особистого креативного потенціалу в процесі організації інноваційної діяльності; соціальною активністю студентів під час впровадження ІКТ у практику.

Когнітивний компонент професійної компетентності фахівців в галузі комп'ютерних технологій представлено системою природничонаукових, гуманітарних і спеціальних знань, а також знань сучасних ІКТ навчання.

Операційний компонент включає, перш за все, вміння організувати інноваційну діяльність у конкретних видах інженерно-педагогічної діяльності і сформувати інформаційну культуру і вміння застосовувати ІКТ в теорії і практиці.

Для визначення ефективності функціонування розробленої моделі встановлено рівні сформованості професійної компетентності фахівців в галузі комп'ютерних технологій: реконструктивний, продуктивний, творчий.

Реконструктивний рівень сформованості професійних компетентностей фахівців в галузі комп'ютерних технологій характеризується наявністю мінімуму комплексних знань із дисциплін психолого-педагогічного і комп'ютерного циклів, необхідних для розв'язання простих, стандартних завдань. Знання носять репродуктивний характер. Недостатнє усвідомлення значення, місця та ролі отриманих інженерно-педагогічних знань, поняттєвого апарату у майбутній професійній діяльності. Орієнтованість на придбання багатofункціональних комплексних умінь практично відсутня. Навички недостатньо автоматизовані. Трансформація умінь з однієї в іншу діяльність майже не прослідковується. Знання щодо важливості отриманих фахових знань є поверхневими. Навички і вміння застосування педагогічного інструментарію, методів, алгоритмів практично не розвинені.

Продуктивний рівень сформованості професійних компетентностей фахівців в галузі комп'ютерних технологій характеризується достатньою автоматизованістю фахових навичок. Предметні знання недостатньо інтегровані. Простежується посереднє вміння використовувати набутий комплексний досвід для

вирішення фахових завдань, як правило, у стандартних ситуаціях. Студент допускає помилки у виборі найкращого способу вирішення завдання. До вирішення завдань підходить із стандартних позицій, репродуктивно. Використовує набуті педагогічні вміння та навички під час вивчення суміжних предметів. Навички та вміння розв'язувати професійні завдання комп'ютерними засобами розвинені недостатньо. Педагогічне моделювання виробничої ситуації чи явища студент здійснює з певними труднощами. Відзначається недостатньо глибоке розуміння значення педагогічного апарату у професійній діяльності.

Творчий рівень сформованості професійних компетентностей фахівців в галузі комп'ютерних технологій характеризується ґрунтовним володінням знаннями з психолого-педагогічних і фахових дисциплін. Студенти володіють набутими інтегрованими знаннями, використовують їх у нестандартних ситуаціях. Зростає усвідомлення значення отриманих знань для досягнення професіоналізму в майбутній діяльності. Студенти здатні інтегрувати набуті теоретичні знання з психолого-педагогічних дисциплін з практичною діяльністю. Знання мають творчий, поліфункціональний характер, характеризуються системністю взаємозв'язків окремих предметних знань. Спостерігається розуміння механізмів вдосконалення професійної діяльності педагогічними методами, їх застосування до моделювання виробничих ситуацій і процесів. Студент спроможний, без допомоги викладача, самостійно здобувати нові фахові знання та застосовувати їх на практиці.

Висновки за результатами дослідження, перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Змодельована педагогічна система професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій на основі ІКТ розглядається як ефективний інструментарій формування фахівця інноваційного типу. Вона (система) побудована з урахуванням вимог професійної діяльності, конкурентоспроможності в європейському освітньому просторі. У педагогічній системі передбачено пріоритетні цілі, орієнтовані на досягнення високого рівня професіоналізму майбутнього фахівця; принципи, зміст, спрямовані на засвоєння складових інженерно-педагогічної підготовки; професійні компетентності, що їх формують як симбіоз психолого-педагогічних і комп'ютерних знань та умінь; педагогічні умови, які забезпечують ефективність реалізації професійної спрямованості інженерно-педагогічної діяльності; методи, форми, засоби, способи контролю та корекції і результат, який характеризує досягнуті зміни відповідно до поставлених цілей.

Перспективами подальших розвідок є розроблення методичного супроводу реалізації педагогічної системи професійної підготовки фахівців в галузі комп'ютерних технологій у ВНЗ.

Список використаних джерел:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібн. / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. – 2002. – № 33 (329). – 24 с.
3. Горбатюк Р. М. Система професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю : монографія / Роман Горбатюк. – Тернопіль : Посібники і підручники, 2009. – 400 с.
4. Артюх С. Ф. Концепція інженерно-педагогічного формування в Україні / С. Ф. Артюх, А. Т. Ашерев, В. І. Лобунец // Регіональні перспективи (наук.-прак. журнал). – 1998. – № 2 (3). – С. 21–25.
5. Ашерев А. Т. Введення в спеціальність інженера-педагога комп'ютерного профілю : навч. посіб. / А. Т. Ашерев, О. Е. Коваленко, С. Ф. Артюх. – Харків : Вид-во Української інж.-пед. акад., 2005. – 224 с.
6. Виненко В. Г. Системно-синергетичне моделювання в неперервному освітньому педагога : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08 / Виненко Владимир Григорьевич. – Саратов, 2001. – 322 с.

7. Блауберг И. В. Системный подход как современное общенаучное направление / И. В. Блауберг, Б. Г. Юдин // Дialeктика и системный анализ. – М.: Наука, 1986. – 300 с.
8. Зимняя И. А. Компетентностный подход. Каково его место в системе современных подходов к проблемам образования? / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2006. – №8. – С. 21–26.

УДК 378.124 (09)

С.В. Гуменюк

ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ

Анотація. У статті розглядається процес мислення, що являє собою мисленеву дію опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів і явищ об'єктивної дійсності в їхніх істотних властивостях, зв'язках та відношеннях. На основі аналізу психолого-педагогічних досліджень педагогічне мислення розглядається як вид професійного мислення учителів, що дозволяє їм пізнавати суть педагогічної ситуації і організувати свою педагогічну діяльність по її цілеспрямованому перетворенню. Характеризуються особливості педагогічного мислення, які сприяють забезпеченню педагогічного процесу: діагностична, стимулююча, інформаційна, розвиваюча, компенсаторна, оціночна та самовдосконалююча.

Ключові слова: мислення, вчитель, розумова дія, інтелектуальний розвиток, педагогічне мислення, проблемна педагогічна ситуація, навчально-виховний процес.

S.V. Gumenyuk Characteristics and features pedagogical thinking

The author examines the process of thinking in article, which is the in direct effect thinking generalized reflection and human objects and phenomena of objective reality in their essential properties, connections and relationships. Thinking is one of the way cognitive processes, it is considered the highest degree of knowledge. Thinking differs from sensory perception to the stage of perception in that it reproduces reality in directly through a system of tools, including thinking operations, language and speech. Thinking gives a person the opportunity to reflect and understand not only what can be directly perceived feelings, but that is hidden from direct sens or perception. Base dont heanalysis of psychological and educational research pedagogical thinking is seen as a form of professional thinking teachers, allowing them to understand the essence of the teaching situation and organize their teaching career to its deliberate transformation. Originally a professional teacher thinking is a system of mental actions arising from the transformation of knowledge and teaching situations. Characterized by features of pedagogical thinking that contributeto the pedagogical process: diagnostic, stimulating, informative, educational, compensatory, assessmentand self-help. Depending on the method of recognizing problematicin solving educational situation the reare twol evels: the situational level, characterized by the establishment of situational teachingsolving olving problematic situations; insituational level problem situation that involves a wareness of the teacher having to change, improve some professional sides of his personality.

Keywords: thinking, teacher, mental performance, cognitive development, pedagogical thinking, problem teachingsituation, the educational process.

Актуальність. Модернізація системи вищої освіти в Україні спрямована на вирішення потреб у вихованні особистості педагога, яка володіє новим типом мислення, здатним ефективно розв'язувати свої життєві та професійні проблеми. Освітня система потребує ефективного вчителя, здатного адекватно реагувати на нові вимоги часу й швидко приймати професійні рішення. Такий стиль діяльності висуває високі вимоги до педагога, його особистісних якостей та освітнього рівня і стає можливим за умови розвиненого педагогічного мислення.

Високий рівень педагогічного мислення є однією з основних вимог до кваліфікації вчителя. Педагогічного мислення можна досягти шляхом постановки педагогічних завдань, їх вирішення з високим рівнем новизни та оригінальності, створення й аналізу конкретних педагогічних ситуацій, які спрямовані на формування творчої активності. Від уміння продуктивно мислити і діяти адекватно поставленим цілям залежить ефективність педагогічної діяльності.

У зв'язку з цим набуває актуальності проблема формування професійного мислення майбутніх педагогів, формування педагогічного мислення слід спрямувати на посилення інтелектуального розвитку педагога, бо саме це розширює його ресурсні можливості, які допоможуть орієнтуватися в умовах, що стрімко змінюються. Сучасній школі потрібен учитель, що орієнтується в численних педагогічних новаціях, уміє критично підходити до їх аналізу, генерувати власні інноваційні ідеї, володіє здатністю ефективного вирішення педагогічних задач тощо. Тому перед професійною підготовкою майбутніх учителів ставляться завдання їхнього інтелектуального розвитку, формування педагогічного мислення.

Вивченню процесу мислення присвячено праці ряду вітчизняних науковців (А. Брушлінский, С.Рубінштейн, Ю. Трофімов та ін.), формування педагогічного мислення у своїх роботах описували (С.Гончаренко, О.Дубасенюк, С.Каргін, М.Кашапов, Ю. Кулюткин, Г. Сухобська, Е.Осипова, Л.Турищева та ін.).

Зважаючи на актуальність нашого дослідження ми поставили собі за мету: охарактеризувати особливості професійного мислення педагогів.

Виклад основного матеріалу. Мислення являє собою процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів і явищ об'єктивної дійсності в їхніх істотних властивостях, зв'язках та відношеннях. Мислення є одним із провідних пізнавальних процесів, його вважають найвищим ступенем пізнання. Мислення відрізняється від чуттєвого пізнання на стадії сприймання тим, що воно відбиває дійсність опосередковано, за допомогою системи засобів, зокрема мисленевих операцій, мови й мовлення, знань людини тощо. Відображення дійсності на рівні мислення має також узагальнений характер. Виділяючи загальне, ми спираємося не тільки на ті об'єкти, які сприймаємо в даний момент, а й на ті, які сприймали в минулому. Мислення надає людині можливість відобразити й зрозуміти не тільки те, що може бути безпосередньо сприйняте відчуттями, а й те, що сховане від безпосереднього чуттєвого сприймання[9].

У своїй основній праці «Основи загальної психології» С. Рубінштейн[8, с. 285] говорить про мислення як про психічний процес пізнання діяльності: мислення – це рух думки, що розкриває зв'язок, яка веде від окремого до загального і від загального до окремого. Мислення – це опосередковане засноване на розкритті зв'язків, відносин, опосередкувань і узагальнене пізнання об'єктивної реальності».

У педагогічному словнику[4, с. 208] термін «мислення» тлумачиться як вища форма відображення дійсності в психіці, ідеальної діяльності, результатом якої є об'єктивна істина. Таким чином мислення представляє собою вищу форму психічного відображення. Пізнання світу починається з відчуттів, сприймань та виникаючих уявлень але ця чутлива картина світу не дає можливості глибоко і всебічно пізнати його. Зокрема, живе споглядання неспроможне проникнути у складні форми взаємодії явищ, об'єктів, подій, у їх причини та наслідки. Для відображення цих